

ಥೇಟ್ ಬಾಕ್ಸರ್‌ನಂತೆ ಕಾಣುವ 'ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೀಟ'ದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇದರ ಮುಂಗಾಲು. ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆಯ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ!

■ ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಬಾಕ್ಸರ್ ಕೀಟ

ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಿಂತ ಗಿಡದ ಎಲೆ ಮೇಲೆ ಜಟ್ಟಿಯಂತೆ ಕುಳಿತ ಕೀಟವೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಮುಖವನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಪಟ್ಟನೆ ಹಾರಿ ಟೀಕಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಿತು.

ಈ ಕೀಟದ ಮುಂಗಾಲುಗಳು ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕೈಗಳಂತೆ ಕಂಡವು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕೀಟಕ್ಕೆ 'ಮುಷ್ಟಿ ಜಟ್ಟಿ' ಅಥವಾ 'ಮುಷ್ಟಿ ಕಾಳಗ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೀಟ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೀಟದ ಮುಂಗಾಲುಗಳು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದರಿಂದ 'ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೀಟ'ಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೀಟವನ್ನು 'ಮುಷ್ಟಿ ಕಾಳಗ ಕುದುರೆ ಕೀಟ'ಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಯುನಿಕಾರ್ನ್ ಬಾಕ್ಸರ್ ಮ್ಯಾಂಟಿಸ್' ಅಥವಾ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಬಾಕ್ಸರ್ ಮ್ಯಾಂಟಿಸ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಸ್ಟಿಯಾಸುಲಾ ಬ್ರೂನೇರಿಯಾನಾ (Hestiasula brunneriana) ಎಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿ, ಸಂಧಿಪದಿಗಳ, ಕೀಟ ವರ್ಗದ, ಮ್ಯಾಂಟೋಡಿಯಾ (Mantodea) ಗಣದ ಹೈಮೆನೊಪೊಡೀಡೇ (Hymenopodidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1838ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹರ್ಮನ್ ಬರ್ಮಿಸ್ಟರ್ ಮ್ಯಾಂಟಿಸ್ ಪದವನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಈ ಮುಂಗಾಲುಗಳ ಕೈಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಾ ಕವಚಗಳಷ್ಟೆ ಆಗಿರದೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕೀಟಗಳು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಂದು ಬಣ್ಣದವು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೀಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಬು ಇದ್ದರೆ, ಗಂಡಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಹೊಡೆ (ಉಬ್ಬು) ಇರುತ್ತದೆ. ತಲೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬೀನಿನಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿವೆ. ಬಾಯಿ, ತಳವಾಗಿರುವ ಮೀಸೆಗಳಿವೆ. ತಲೆಯನ್ನು 180 ಕೋನದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿಸಿ ನೋಡಬಲ್ಲದು.

ಎದೆಯೂ ಕಂದಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಜೊತೆ ಕೈಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಜೊತೆ ಹಿಂಗಾಲು ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಒಂದು ಜೊತೆ ಕಾಲುಗಳಿವೆ. ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಎರಡು ಜೊತೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಹಸಿರು-ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಇವು ಹಸುರೆಲೆಗಳ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಣಗಿದ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಇತರ ಜೀವಿಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಕವಚರೂಪಿಗಳಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ.

ಇವುಗಳ ಮುಂಗಾಲುಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೊನಚಾದ ಮುಳ್ಳುಗಳಿದ್ದು ಬೇಟೆಗಳಾದ ಮಿಡತೆ, ನೋಣ, ಚಿಟ್ಟೆ, ಕೊಳ್ಳೆನೋಣ ಇನ್ನಿತರ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಅರೆಕಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮಿಲನಕ್ಕಾಗಿ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡು ಗಂಡುಗಳ ನಡುವೆ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಗುದ್ದಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬಲಶಾಲಿ ಗಂಡನ್ನು ಮಿಲನಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ ಹೆಣ್ಣಿನದೇ. ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕತ್ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಮದುಳಿನ ನರವ್ಯೂಹ ಕೋಶವು ದೇಹದ ಇತರ ನರ ಸಂಕೀರ್ಣದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದಾಗ ಸಂಭೋಗ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಚೋದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣ. ಹೆಣ್ಣು ಈ ರೀತಿ ಗಂಡನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 'ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಜಾತಿ ಭಕ್ಷಣೆ' ಎನ್ನುವರು.

ಸಂಯೋಗದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಕೀಟ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹೊದಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವ 'ಒಥೆಕಾ' ಎಂಬ ಮೊಟ್ಟೆ ಚೀಲ ತಯಾರಿಸಿ ಗಿಡಗಳ ರೆಂಬೆ-ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು, ಪರಾಪರಂಪರಿಗಳು, ಪರಭಕ್ಷಕಗಳು ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದಿಂದ ಒಥೆಕಾ, ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಿರವಾದ ತೇವಾಂಶ ಸಮತೋಲನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮೊಟ್ಟೆ ಚೀಲಗಳಿಂದ 3ರಿಂದ 5 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in